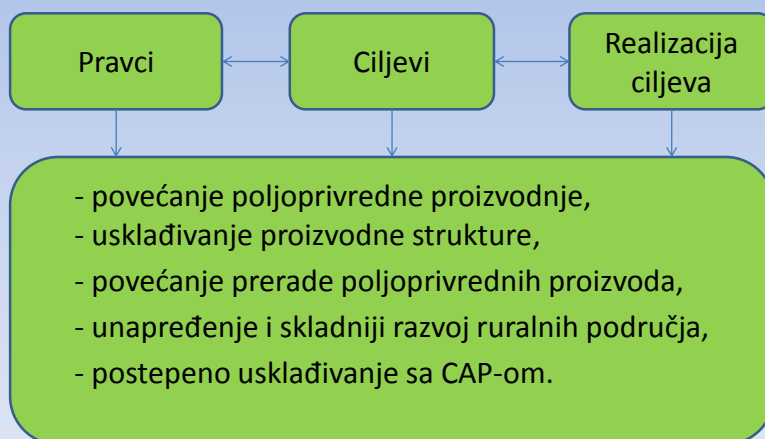

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA REPUBLIKE SRPSKE 2016.-2020.

-POLITIKA RURALNOG RAZVOJA-
(TAIEX, Sarajevo, 26-27.04.2016.)

- Kontinuitet dviju prethodnih strategija:
  - Strategija razvoja poljoprivrede Republike Srpske do 2015.
  - Strateški plan ruralnog razvoja Republike Srpske 2010.-2015.

ZNAČAJ POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA ZA REPUBLIKU SRPSKU

- Ruralna područja zauzimaju oko 95% teritorije,
- U ruralnim područjima živi 83% stanovništva Republike Srpske,
- Bruto domaći proizvod poljoprivrede u Republici Srpskoj je 838 miliona KM (2014. godine),
- Učešće poljoprivrede u strukturi BDP je 9.5%,
- Značaj poljoprivrede u ublažavanju nezaposlenosti.

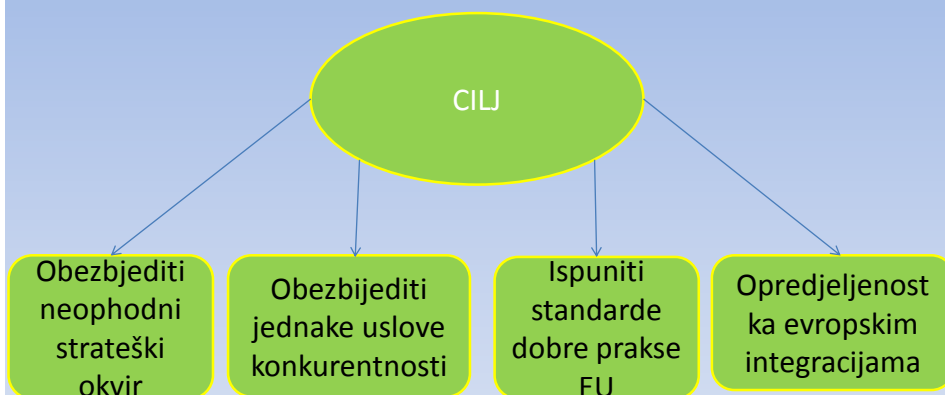
USTAVNI OSNOV

- član 68. Ustava Republike Srpske (tačka 8).
- Amandman XXXII na Ustav RS stav 1. tačka 8.
- „Republika Srpska uređuje i osigurava osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja i robne rezerve“.

ZAKONSKI OSNOV

- Zakon o republičkoj upravi (Sl. glasnik RS, 118/08).
- definisanje i sprovođenje mjera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja,
- praćenje realizacije Strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srpske,
- sprovođenje mjera podsticaja u poljoprivredi,
- unapređivanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje,
- usklađivanje domaće poljoprivredne politike i propisa sa međunarodnim standardima.

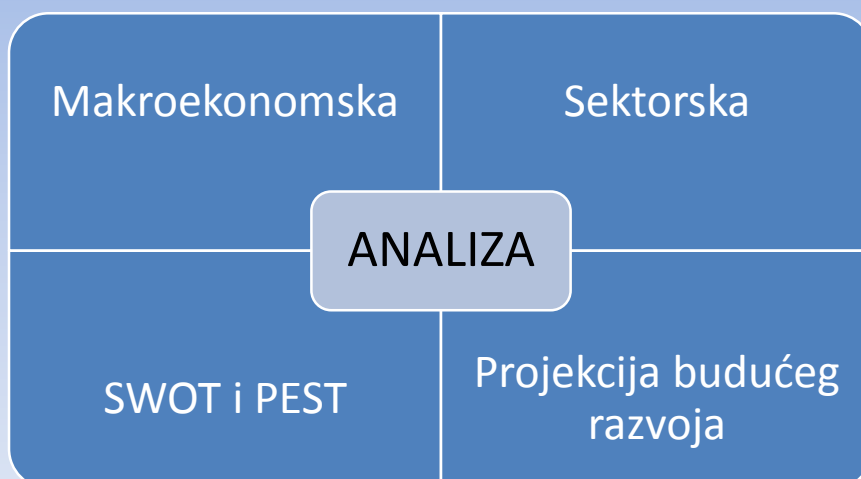
CILJ IZRADE

METODOLOGIJA IZRADE -STRUKTURA STRATEŠKOG OKVIRA-

-
- 1. faza: **Analiza stanja** i perspektive razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Republici Srpskoj,
  - 2.faza: **Definisanje strateškog okvira** razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Republici Srpskoj,
  - 3.faza: **Razrada operativnog okvira** za realizaciju strateškog plana.

1.faza ANALIZA STANJA

2. faza DEFINISANJE STRATEŠKOG OKVIRA

VIZIJA RAZVOJA SEKTORA

- Poljoprivreda, sa prehrambenom industrijom, predstavlja jedan od vodećih privrednih sektora zasnovan na principima održive i tehnološki napredne poljoprivredne proizvodnje i principima konkurentnosti i ekonomičnosti.
- Poljoprivredna gazdinstva, kao proizvodne jedinice, predstavljaju mjesta proizvodnje, zapošljavanja i stvaranja novih vrijednosti postajući na taj način ravnopravan poslovni subjekt u sektoru sa pravima i obavezama i društvenim statusom kakav zaslužuju.
- Ruralna područja čine žive zajednice u kojima sve kategorije društva ostvaruju ravnopravne uslove za život, rad i zadovoljenje osnovnih životnih potreba.
- Prirodni resursi na raspolaganju se obogaćuju i reprodukuju u proizvodnim procesima u okviru ruralne ekonomije i koriste se na način da obezbjeđuju maksimalnu korist u socijalnom i ekonomskom smislu, a istovremeno čuvaju zalihe za buduće generacije.

VODEĆI PRINCIPI

- Principi koji su opredijelili izbor pravca razvoja i definisanje strateških i specifičnih ciljeva:
  - Razvoj poljoprivrede oslonjen na raspoložive prirodne resurse;
  - Intenziviranje, modernizacija i specijalizacija poljoprivrede;
  - Dodavanje veće vrijednosti poljoprivrednim proizvodima;
  - Definisanje porodičnih poljoprivrednih gazdinstava kao proizvodnih jedinica;
  - Standardizacija proizvodnje i prerade kao osnov za unapređenje kvaliteta;
  - Postizanje većeg stepena finalizacije poljoprivrednih proizvoda;
  - Horizontalno i vertikalno uvezivanje subjekata u poljoprivredu;
  - Usklađivanje agrarne politike RS sa Zajedničkom agrarnom politikom EU;
  - Uvažavanje postojećih spoljnotrgovinskih sporazuma i zaštita domaće proizvodnje;
  - Diversifikacija prihoda ruralnog stanovništva;
  - Povećanje izvora i obima finansiranja razvoja poljoprivrede;
  - Prilagođavanje uticajima klimatskih promjena;
  - Usporavanje depopulacije ruralnih područja;
  - Uvažavanje rodne ravnopravnosti i sprečavanje bilo kojeg oblika diskriminacije;
  - Poboljšanje poslovnog okruženja i likvidnosti prehrambene industrije;

CILJEVI RAZVOJA

- 6 strateških ciljeva (5 autonomnih i 1 opšti-horizontalni)

1. strateški cilj	2. strateški cilj	3. strateški cilj	4. strateški cilj	5. strateški cilj
<i>Povećanje obima i produktivnosti poljoprivredne proizvodnje i obezbjeđenje stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača</i>	<i>Jačanje konkurentnosti sektora poljoprivrede kroz povećanje nivoa investicija</i>	<i>Povećanje stepena tržišnosti i finalizacije poljoprivredne proizvodnje</i>	<i>Održivo upravljanje prirodnim resursima i ublažavanje posljedica klimatskih promjena</i>	<i>Uravnotežen integralni ruralni razvoj</i>

6. strateški cilj

Sistemska podrška razvoju sektora poljoprivrede i ruralnih područja

POLITIKE ZA REALIZACIJU CILJEVA RAZVOJA – odnos politika i ciljeva

**Politika
podrške
polj.
proizvodnji**

**Politika podrške
restrukturiranju
poljoprivrede**

Politika ruralnog razvoja

**1. Povećanje
obima i
produktivnosti
poljoprivredne
proizvodnje i
osiguravanje
stabilnosti
dohotka
poljoprivrednih
proizvođača**

**2. Jačanje
konkurentnosti
sektora
poljoprivrede
kroz povećanje
nivoa
investicija**

**3. Povećanje
stepena
tržišnosti i
finalizacije
poljoprivredn
e proizvodnje**

**4. Održivo
upravljanje
prirodnim
resursima i
ublažavanje
posljedica
klimatskih
promjena**

**5. Uravnotežen
integralni
ruralni razvoj**

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE PODRŠKE PROIZVODNJI

Strateški cilj:	1. Povećanje obima i produktivnosti poljoprivredne proizvodnje i osiguravanje stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača
Specifični cilj	Mjera
1.1. Povećanje obima poljoprivredne proizvodnje	1.1.1 Direktna plaćanja za podršku biljnoj proizvodnji po jedinici površine
	1.1.2 Podrška stočarskoj proizvodnji putem direktnih plaćanja po uslovnom grlu
	1.1.3 Direktna plaćanja za podršku poljoprivrednoj proizvodnji po proizvodu za strateške proizvode
1.2. Povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje	1.2.1 Podrška transferu informacija i znanja u poljoprivredi u funkciji unapređenja tehničko-tehnološkog nivoa i poslovnih rezultata
1.3. Stabilizacija dohotka poljoprivrednih proizvođača	1.3.1 Kompenzacija izgubljenog dohotka po osnovu šteta od elementarnih nepogoda, epidemijskih bolesti biljaka i životinja i drugih šteta
	1.3.2 Unapređenje sistema osiguranja u poljoprivredi
	1.3.3 Unapređenje efikasnosti i širenje sistema protivgradne zaštite
	1.3.4 Odgođena prodaja poljoprivrednih proizvoda
	1.3.5 Interventne mjere na tržištu posredstvom mehanizma robnih rezervi

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE RESTRUKTURIRANJA POLJOPRIVREDE

Strateški cilj:	2. Jačanje konkurentnosti sektora poljoprivrede kroz povećanje nivoa investicija
Specifični cilj	Mjera
2.1. Podrška pokretanju, proširenju i modernizaciji poslovanja porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i poslovnih subjekata	2.1.1 Podrška investicijama u stočarstvu
	2.1.2 Podrška investicijama u ribarstvu
	2.1.3 Podrška investicijama u biljnoj proizvodnji
	2.1.4 Podrška investicijama u poljoprivrednu mehanizaciju
	2.1.5 Podrška investicijama u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
	2.1.6 Podrška investicijama u sisteme navodnjavanja na poljoprivrednim gazdinstvima
	2.1.7 Investicije u velike sisteme za navodnjavanje i odvodnjavanje

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE RESTRUKTURIRANJA POLJOPRIVREDE

Strateški cilj:	3. Povećanje stepena tržišnosti i finalizacije poljoprivredne proizvodnje
Specifični cilj	Mjera
3.1. Podrška uvođenju kvaliteta i podizanju svijesti o bezbjednosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	3.1.1 Podrška uvođenju GLOBALGAP standarda
	3.1.2 Jačanje politike kvaliteta i usklađivanje sa standardima EU
	3.1.3 Podrška uvođenju sistema integralne proizvodnje i inetegralne zaštite bilja
	3.1.4 Unapređenje sistema i promocije uvođenja standarda geografskih oznaka
3.2. Podrška jačanju tržišnih lanaca i tržišne infrastrukture	3.2.1 Podrška ugovaranju proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda
	3.2.2 Podrška nabavci opreme neophodne za plasman i preradu poljoprivrednih proizvoda
	3.2.3 Podrška organizovanju i nastupanju na poljoprivrednim sajmovima i izložbama
	3.2.4 Jačanje povjerenja i navika potrošača za kupovinom i konzumiranjem hrane domaćeg porijekla
	3.2.5 Podrška revitalizaciji stočnih i zelenih pijaca
3.3. Horizontalna i vertikalna koordinacija poljoprivrednih proizvođača	3.3.1 Podrška osnivanju i radu grupa poljoprivrednih proizvođača
3.4. Nove investicije u izgradnju prerađivačkih kapaciteta u ruralnom području	3.4.1 Investicije u male prerađivačke kapacitete na poljoprivrednim gazdinstvima

POLITIKA RURALNOG RAZVOJA

- glavna polazišta -

- dominacija ruralnih područja (prosječna gustina naseljenosti Republike Srpske od 53,49 stanovnika/km²),
- negativan migracioni saldo,
- negativan prirodan priraštaj,
- 1/4 seoskog stanovništva starija od 60 godina,
- neravnomjeran regionalni razmještaj stanovništva,
- 53% teritorije Republike Srpske na nadmorskoj visini iznad 500 metara, a 20% na nadmorskoj visini iznad 1.000 metara

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE RURALNOG RAZVOJA

Strateški cilj:	4. Održivo upravljanje prirodnim resursima i ublažavanje posljedica klimatskih promjena
Specifični cilj	Mjera
4.1. Unapređenje plodnosti, kvaliteta i obradivosti poljoprivrednog zemljišta	4.1.1 Mjere popravke poljoprivrednog zemljišta
4.2. Identifikovanje i posebna podrška područjima sa prirodnim ograničenjima	4.2.1 Podrška područjima sa prirodnim ograničenjima
4.3. Održiva poljoprivredna proizvodnja	4.3.1 Održivo korišćenje i održavanje pašnjaka i prirodnih livada
	4.3.2 Podrška proizvodnji organskih proizvoda
	4.3.3 Podrška integralnoj poljoprivrednoj proizvodnji
	4.3.4 Podrška mjerama zaštite biodiverziteta i održivog korišćenja genetskih resursa

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE RURALNOG RAZVOJA

Strateški cilj:	5. Uravnotežen integralni ruralni razvoj
Specifični cilj	Mjera
5.1. Poboljšanje dostupnosti javnih usluga seoskom stanovništvu	5.1.1 Unapređenje javnog prevoza u ruralnim područjima
	5.1.2 Unapređenje dostupnosti obrazovanja za ruralno stanovništvo
	5.1.3 Unapređenje dostupnosti sistema zdravstvene i socijalne zaštite u ruralnim područjima
	5.1.4 Unapređenje dostupnosti kulturnih i sportskih sadržaja u ruralnim područjima
5.2. Poboljšanje stanja fizičke infrastrukture u ruralnom području	5.2.1 Unapređenje putne infrastrukture u ruralnom području
	5.2.2 Unapređenje vodosnabdjevanja u ruralnom području
	5.2.3 Unapređenje dostupnosti široko pojasne internet mreže u ruralnom području
	5.2.4 Unapređenje dostupnosti radio i TV signala
	5.2.5 Unapređenje elektrosnabdjevanja u ruralnom području
	5.2.6 Unapređenje infrastrukture za upravljanje otpadom u ruralnom području

CILJEVI I MJERE ZA REALIZACIJU POLITIKE RURALNOG RAZVOJA

Strateški cilj:	5. Uravnotežen integralni ruralni razvoj
Specifični cilj	Mjera
5.3. Podrška razvoju preduzetništva u ruralnom području	5.3.1 Podrška projektima diversifikacije aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima
	5.3.2 Podrška projektima razvoja ruralnog turizma
	5.3.3 Podrška razvoju mikrobiznisa u ruralnom području
	5.3.4 Podrška programima edukacije stanovništva u oblasti preduzetništva
5.4. Zaštita i očuvanje prirodnog i kulturnog naslijeđa u ruralnim područjima	5.4.1 Istraživanje i zaštita prirodnog naslijeđa
	5.4.2 Istraživanje i zaštita kulturno-istorijskog naslijeđa
5.5. Podrška lokalnim inicijativama ruralnog razvoja	5.5.1 Podrška društvenim organizacijama u ruralnom području
	5.5.2 Podrška lokalnim akcionim grupama u ruralnom području
	5.5.3 Podrška projektima izrade lokalnih strategija razvoja

6. strateški cilj - SISTEMSKA PODRŠKA RAZVOJU SEKTORA POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA

- Odnosi se na sve one aktivnosti i mjere koje je potrebno preduzeti u cilju stvaranja institucionalnog, zakonskog i sistemskog okvira za provođenje operativnih ciljeva i mjera odnosno stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj sektora u cjelini,
- Unapređenju zakonodavnog okvira u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije,
- Jačanju kapaciteta i povećanju efikasnosti MPŠV RS i pripadajućih javnih institucija i organizacija,
- Stvaranju informacione osnove za programiranje i praćenje agrarne politike,
- Unapređenju sistema za pružanje savjetodavnih usluga u poljoprivredi,
- Unapređenju genetskog potencijala u biljnoj proizvodnji i stočarstvu,
- Unapređenju zdravstvene zaštite biljaka i životinja,
- Razvoju sistema monitoringa zemljišta,
- Definisanju područja sa prirodnim organičenjima,
- Održivom korišćenju i održavanju pašnjaka i prirodnih livada,
- Podrške javni službi za gen banku,
- Povećanju obima i izvora finansiranja investicija u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije i
- Unapređenje spoljnotrgovinskog poslovanja i zaštita domaće poljoprivredne proizvodnje.

3. faza RAZRADA OPERATIVNOG OKVIRA

- U operativnom okviru sistematično i detaljno je opisana svaka mjera sa sljedećim sadržajem:
  - strateški i specifični cilj,
  - mjera i podmjere (šta treba uraditi ?),
  - obrazloženje (zašto?) i opis mjere (kako?),
  - područje i uslov primjene,
  - period primjene,
  - korisnici,
  - nosioci realizacije,
  - izvori finansiranja i finansijska projekcija,
  - indikatori za praćenje.

3. faza RAZRADA OPERATIVNOG OKVIRA

